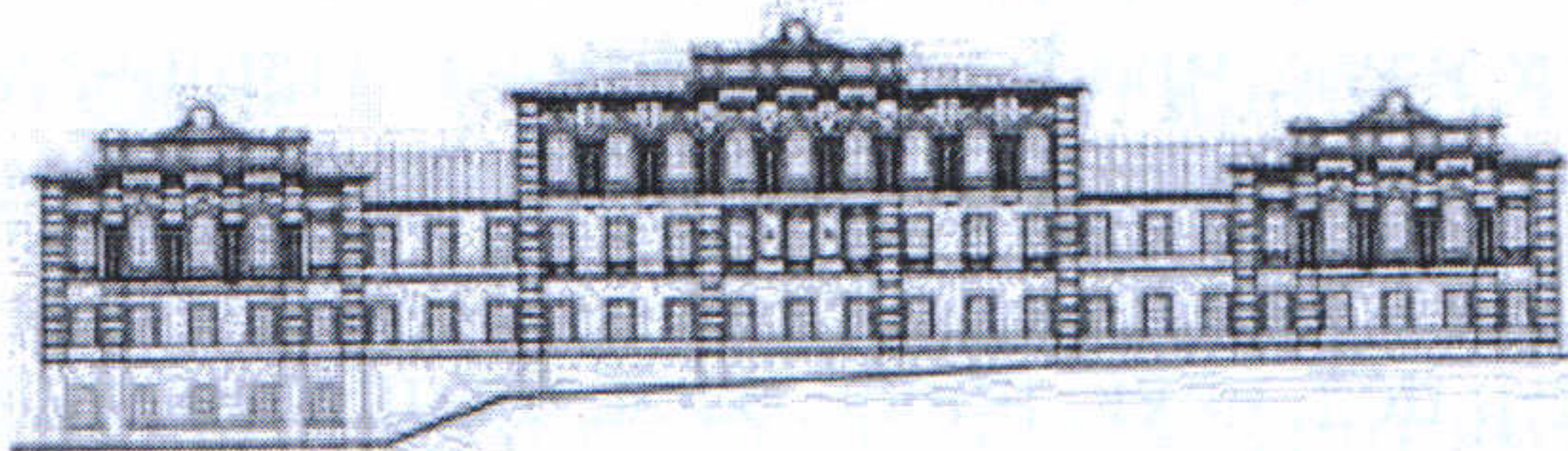

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

КУЛЬТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ХХІ СТОЛІТТЯ

**Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної
конференції молодих учених**

23–24 квітня 2020 р.

Харків, ХДАК, 2020

УДК 378[002+008] (063)
К90

Друкується за рішенням ученої ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 9 від 29 лютого 2020 р.)

Відповідальна за випуск *Н. М. Кушнарєнко*

Редакційна колегія:

- Шейко В. М.**, д-р іст. наук, проф., дійсний член Національної академії мистецтв України, засл. діяч мистецтв України, дійсний член Міжнародної академії інформатизації при ООН, ректор ХДАК;
Кушнарєнко Н. М., д-р пед. наук, проф., засл. працівник культури України, дійсний член Міжнародної академії інформатизації при ООН, проректор з наукової роботи ХДАК;
Лошков Ю. І., д-р мистецтвозн., проф., перший проректор ХДАК;
Сташевська І. О., д-р пед. наук, засл. діяч мистецтв України, проф., проректор з навч. роботи ХДАК;
Косачова О. О., канд. наук із соц. комунікацій, доц., заст. декана факультету кіно-, телемистецтва, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ХДАК (НТСА ХДАК);
Шолуха Н. Є., канд. культурології, доц., помічник проректора з виховної роботи, заст. голови НТСА ХДАК;
Троян А. А., начальник ред.-вид. відділу ХДАК;
Савченко В. Г., аспірант ХДАК;
Фесенко І. А., канд. філол. наук., доц. ХДАК;
Воскобойнікова В. В., канд. мистецтвозн., ст. викл. ХДАК;
Рябуха Н. О., д-р мистецтвозн., доц., заст. декана факультету музичного мистецтва ХДАК;
Семенова Н. М., ст. викл., заст. декана факультету хореографічного мистецтва ХДАК;
Кішмерешкіна М. О., студ. ХДАК;
Коржик Н. А., канд. наук із соц. комунікацій, ст. викл. ХДАК;
Брусенцев В. О., канд. техн. наук, доц. ХДАК;
Остропольська З. М., канд. філос. наук, доц. ХДАК;
Зайцева М. М., канд. економ. наук, доц. ХДАК;
Рибалко С. Б., д-р мистецтвозн., проф., зав. каф. мистецтвознавства та літературознавства ХДАК.

К 90 Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 23–24 квітня 2020 р. / За ред. проф. В. М. Шейка та ін. — Харків : ХДАК, 2020. — 286 с.

У науковому збірнику висвітлюються доробки молодих науковців (викладачів, аспірантів, студентів) у галузях суспільствознавства, культурології, мистецтвознавства, мовознавства, педагогіки, історії, туризму, менеджменту книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, сучасних інформаційних технологій.

УДК 378[002+008] (063)

© Харківська державна академія культури, 2020

рішення. Характерною ознакою його творчості є гра змісту та образів в авторських піснях артиста. Іноді митець у своїх композиціях звертається до класичних творів (наприклад, С. Прокоф'єва та М. Мусоргського), які надихають його на відтворення неповторних музичних образів.

Г. М. Т. Самнер — митець з яскравою творчою біографією, складним художнім шляхом у музичній царині та динамічною еволюцією, пов'язаною з кристалізацією власного авторського та сольоно-виконавського стилю, що демонструє дихання нової художньої стихії в рок- і поп-сферах. Як виразник нового світовідчуття, властивого людині і творчій особистості кінця ХХ — початку ХХІ ст., Стінг презентує в контексті сучасної масової культури тип універсального митця, який синтезує іпостасі композитора, поета, музиканта-виконавця (вокаліста та інструменталіста), актора, творчість котрого розгортається в множинності сценічних амплуа.

І. В. Яців

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ХОРОВОЇ КУЛЬТУРИ В ПАРАЛІТУРГІЙНИХ ТВОРАХ МИРОНА ФЕДОРІВА

З другої половини 90-х рр. ХХ ст. й до сьогодні в Україні зростає науковий інтерес до проблем специфіки становлення соціокультурного буття національної спільноти далекого зарубіжжя. Усе це пояснюється також тим, що історично знаходячись на перехресті соціальних та мистецьких шляхів творчість митців діаспори завжди позначалася детермінантами національної самосвідомості. Відтак, до плеяди подвижників національної культури ХХ ст. важливим видається вписати ім'я Мирона Федоріва (1907–1996). Митець, родом із Західної України (с. Криве, Тернопільська область), пошану та авторитет серед широкого кола української музичної громадськості США і не тільки завоював як високоосвічений музикант, композитор та мистецтвознавець. Здобувши гімназійну освіту в м. Бережанах в 1927 р., М. Федорів вивчає теологію і філософію у Львівському університеті (1928–1932), а згодом (1942–1944) продовжує навчання в кращих музичних закладах Польщі та Австрії. Після Другої світової війни він емігрував до США, які стануть для нього простором мистецької діяльності. Винятковий інтерес до особистості митця також зумовлений значимістю його композиторської спадщини, що позначилася жанрово-стильовою самобутністю й майстерністю передачі найтонших канонічних ознак національно-літургійних традицій церковного співу. В умовах еміграційного середовища «церковний спів галицької землі став для композитора жанровою та стильовою моделлю, в якій він реалізує свої творчі задуми. Він, наслідуючи засади «перемиської школи», відродив повноцінний репертуар західноукраїнських ритуальних відправ». Для покращення становища в релігійно-церковному житті діаспори з-під творчого пера композитора виходить значна кількість композицій, що представлені жанровим різноманіттям у паралітургійній творчості, а це близько 300 творів (українські церковно-релігійні пісні й співи, принагідні пісні до церковних святих і свят, обробки календарно-обрядових пісень) та понад 100 творів фольклоризованої духовної спадщини (колядки, щедрівки). При значній підтримці представництва церкви (єпископату, отців Василіян, сестер Василіянок), меценатів та керівників церковних й світських хорових колективів США й Канади було

видано збірники його творів: «Василіанський гласопіснець» (1955 р.), «Українські релігійні пісні на хори мішані, чоловічі й жіночі» Ч. I та Ч. II (1960 р.), церковний співаник «Хваліте Господа» (1963 р.), «Українські пісні на жіночі хори» (1964 р.), цикли пісень «Сальви та Мальви» на слова Т. Курпіти (1967 р.), «Сім струн» на слова Лесі Українки (1971 р.), «Літургійні пісні» уп. С. Чичула (1979 р.), «Збірник Літургійних співів Закарпатської Церкви Візантійського Обряду» (1982 р.), «Літургійні пісні для чоловічого хору» Ч. I та Ч. II, уп. С. Чичула (1984 р.), «Українські пісні. Коляди на мішаний хор» (1985 р.), «Церковні співи на три однорідні голоси (жіночі або чоловічі)» (1986 р.), «Церковні пісні на мішаний хор» (1995 р.), «Молебні пісні до Матері Божої» (1995 р.). Отже, творча діяльність Мирона Федоріва значима для сьогодення, оскільки композиторська спадщина митця є невід'ємною частиною історії культурно-мистецького життя української західної діаспори, що заслуговує на детальніше вивчення та аналіз.

В. Д. Балюк

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЖ. РАТТЕРА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА КІНЦЯ ХХ — ПОЧ. ХХІ СТ.

Європейська хорова музика сучасності є яскравим художнім явищем, на формування якого суттєво вплинули індивідуальні стилі видатних митців — представників різних національних композиторських шкіл (німецької, французької, італійської, польської, української та ін.).

Важливу і невіддільну частину європейської та світової спадщини становить англійська хорова музика, що протягом декількох епох — від Відродження і донині — демонструє яскраві досягнення та зв'язок з глибинними традиціями національної співочої культури. У силу історико-культурних і художніх закономірностей, Англія, з її розвиненим музичним мистецтвом, в основі якого широкий пласт фольклорних і духовно-релігійних джерел, постала носієм хорового професіоналізму, виконавських співочих традицій, а також творчих здобутків у світській кантатно-ораторіальній царині та духовно-музичній жанровій сфері. Спираючись на багатовіковий художній досвід, англійські композитори своєю діяльністю сприяли створенню унікальної національно-хорової школи, що збагатила європейську музику й набула всесвітнього значення.

У контексті тенденцій ренесансу духовної хорової музики, притаманних сьогоденному етапу розвитку хорового мистецтва, набуває суттєвої значущості досвід англійських митців, які активно звертаються до канонічних текстів, сакральних музичних жанрів та презентують їх нове авторське й виконавське прочитання. У цьому сенсі принципово важливим постає досягнення хорової творчості сучасного носія англійської мистецької традиції Джона Мілфорда Раттера. Масштабний англійський композитор, диригент-виконавець, редактор, аранжувальник, музикознавець (хорознавець) і продюсер демонструє нові грані інтерпретації духовно-релігійної образності — з позиції митця ХХІ ст.

За значний внесок у розвиток церковної хорової музики, Дж. Раттер, як почесний член Вестмінстерського хорового коледжу в Прінстоні (1980), а також член Гільдії церковних музикантів (1988), отримав почесне звання Доктора музики (1996), присвоєне йому архієпископом Кентерберійським.